

Türkiye Gümrük Bölgesi Dışında Yerleşik Kişilerin Türkiye’de Kişisel Kullanıma Mahsus Kara Taşıtlarına Geçici İthal İzni Konusunda Yeni Uygulama

25 Temmuz 2015 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan karar

4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkındaki 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu kararının 20’inci maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinin 3 numaralı alt bendine göre Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik emeklilerin kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına bir yıl geçici ithal izni verilmekteydi.

25 Temmuz 2015 tarihli, 29425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2015/7917 sayılı Karar ile 2009/15481 sayılı Kararın 20’inci maddesinin 1. Fıkrasının (c) bendinin 3 numaralı alt bendinde geçen “bir yıl” ibaresi “iki yıl” olarak değiştirilmiştir. Böylelikle yurtdışında ikamet eden ve yine yurtdışından emekli olan gurbetçilerimiz yabancı plakalı taşıtlarını Türkiye’de hiçbir ücret ödmeden iki yıl bulundurma ve kullanma imkanına sahip oldu.

13 Ekim 2015 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan karar

2009/15481 sayılı Kararın 20’inci maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinin 5 numaralı alt bendine göre Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına altı ay süre verilmekteydi. 2015/8113 sayılı Karar ile Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına verilen süre 24 aya çıkarılmıştır. Böylece yurtdışından Türkiye’ye getirilen yabancı plakalı taşıtlar (yurtdışında yerleşik gerçek veya tüzel kişi adına kayıtlı veya ait olan), 2 yıla kadar Türkiye’de bulunabilmektedir.

Ancak, yabancı uyruklu kişilerin (mavi kart hamili olanlar hariç) taşıtlarına verilecek süre bu kişilerin Türkiye’de kalma süresinden uzun olamaz. Bu çerçevede, turistik kolaylıklar kapsamında yabancı uyruklu kişinin taşıtına 180 gün içerisinde en fazla 90 günlük süre verilir. Türkiye’de oturma izni bulunan yabancı uyrukluların taşıtlarına verilecek süre ikamet tezkeresinde belirtilen süre kadar uzatılır. Bu süre yirmidört aydan uzun olamaz.

Örneğin 15.11.2015 tarihinde süre uzatımı için başvuran ve oturma izni bulunan yabancı ülke vatandaşının ikamet tezkeresinde 30.03.2016 tarihine kadar oturma izninin bulunduğu belirtilmekteyse kişinin taşıtına verilen süre 30.03.2016 tarihine kadar uzatılır.

Daha önce 6 ay süreyle Türkiye’ye giriş yapmış taşıtların süresinin 24 aya uzatılması için gümrük idaresine başvurulması gerekmektedir.

Türkiye’ye taşıt götürebilme şartları

23 Ocak 2010 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 1 Seri No’lu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince turistik kolaylıklar kapsamında yurtdışından geçici olarak taşıt ithal edebilmek için Türkiye’ye giriş tarihinden geriye doğru 365 gün (son bir yıl) içinde yurtdışında en az altı aydan fazla bir süre (185 gün) yaşayanlar vatandaşlık durumlarına bakılmaksızın yurtdışında kayıtlı yabancı plakalı taşıtlarını Türkiye’ye getirebilmektedir. Bu kişilerin taşıtlarıyla birlikte Türkiye’de kalabilecekleri azami süre bu değişiklik ile 730 güne (24 ay) çıkarılmıştır. 730 günlük süre, tek seferde kullanılabilmesi gibi, parça parça da kullanılabilir. Ancak, Türkiye Gümrük Bölgesine

her girişte 185 gün yurtdışında bulunup bulunmadığı gümrük idaresince kontrol edilmekte ve bu şartı taşıyanlara ait taşıtların ülkeye girişine izin verilmektedir.

Örneğin: 01.01.2015 tarihinde taşıtıyla ülkemize giriş yapan yurtdışından emekli kişiye bir yıl süre verildiği varsayıldığında; bu taşıt 10 ay kalarak 01.11.2015 tarihinde yurtdışına çıkıp, 15.11.2015 tarihinde Türkiye Gümrük Bölgesine tekrar geldiğinde, bu taşıtın 14 aylık süresi bulunmasına rağmen kişi yurtdışında yerleşik olma şartını kaybettiğinden taşıtın Türkiye'ye girişine izin verilmez. Diğer taraftan örnekte yer alan taşıt mülkiyet devrini alan Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik başka bir kişi tarafından 730 gün süreyle veya şartları sağlayan vekalet sahibi başka bir kişi tarafından 14 ay süreyle getirilebilir.

Ayrıca, 730 günlük sürenin tamamının kullanılmasından sonra, yeniden Türkiye'ye taşıt getirilebilmesi için hem kişinin hem de taşıtın, çıkış tarihinden itibaren en az 185 gün süreyle fiilen yurtdışında bulunması gerekir; **çıkış-giriş** yapılması yeterli olmaz.

Giriş tarihi itibarıyla son 185 gününü kesintisiz olarak yurtdışında geçirmemiş kişilere, 730 günlük süreden taşıtın ve kişinin Türkiye'de kaldığı süre düşüldükten sonra arta kalan süre verilir. Taşıta verilecek süre hesaplanırken, taşıt ve kişi için süreler ayrı ayrı hesaplanır ve kısa olan süre verilir.

Geçici İthalat İzni İçin Gerekli Belgeler

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

a) Taşıtın yurtdışı mülkiyet belgesi (Taşıtın kayıtlı olduğu ülkenin trafik, belediye veya diğer yetkili kuruluşlarınca verilen taşıtın kime ait olduğunu ve üzerinde motor, şase ve plaka numaraları ile diğer özelliklerini gösteren motorlu araç tescil belgesi veya bu şartları taşıyan belge) taşıt, mülkiyet sahibi tarafından veya vekaleten getirilebilir.

b) Sigorta poliçesi (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu gereğince, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları için ilgili ülke tarafından düzenlenen ve "sigorta poliçesi" olarak kabul edilen Türkiye'de geçerli belgeyi, geçerli bir belgenin ibraz edilememesi hâlinde taşıtın girişi sırasında hudut girişlerinde zorunlu trafik sigortası olarak Türk veya yabancı reasürans kuruluşlarına düzenlenecek belge)

c) Kişinin pasaportu

d) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilere, emekli olduklarına dair ilgili ülke sosyal güvenlik mevzuatı gereğince verilen ve elçilik, konsolosluk veya noter onaylı Türkçe tercümeli belge.

Bu belgelerin girişte gümrük idaresine ibraz edilmesi gerekmektedir.

Taşıtın mülkiyet sahibi dışında başka bir şahıs tarafından vekaleten getirilmesi

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

a) Elçilik, Konsolosluk veya noterlikçe onaylı vekaletname ya da taşıtı getiren şahıs ile taşıtın mülkiyet sahibinin giriş gümrük idarelerinde hazır bulunmaları halinde, bu kişilerin kendi aralarında düzenleyecekleri ve gümrük idarelerince onaylanan vekaletname,

b) Gerçek kişilerin kendi aralarında düzenleyerek ilgili ülkenin gümrük, belediye, emniyet ve mahkeme gibi resmi makamlarına onaylatılmış olan belgeler,

c) Uluslararası Tur İttifakı (AİT) ve Uluslararası Otomobil Federasyonu (FIA) üyesi ülkelerin otomobil kuruluşlarınca düzenlenen belgeler,

ç) Otomobil firmaları ve diğer tüzel kişiliklere ait taşıtlar için firma sahibi veya yönetim kurulunun imza ve onayını içeren vekaletnameler,

d) Kiralanmak suretiyle (rent a car) getirilen taşıtlar için kira sözleşmesi gibi belgeler, kabul edilerek taşıtın girişine izin verilir.

Bu belgelerin uygunluğundan şüphe duyulması hâlinde Türkçe tercümelî örnekleri istenilir. Söz konusu belge örnekleri ilgili gümrük idaresinde muhafaza edilir.

Taşıtın çalınması durumu

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

Kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının yurttan kalma süresi içerisinde çalınması halinde, çalınma olayının emniyet veya jandarma birimlerince düzenlenecek belgelerin yanı sıra, mahkeme kararı veya Cumhuriyet Savcılığından alınacak belgeyle gümrük idaresine ispatı şartıyla taşıtın veya aksesuarlarının kayıtlardan düşümü istenilir.

Çalındığı ispat edilen taşıtlara ait vergiler aranmaz.

Çalındıktan sonra bulunan taşıtlar gümrük denetimine alınarak sahibine tebligat yapılır. Bu taşıtlar geçici depolanan eşya statüsünde değerlendirilir ve tebligatta belirlenen süre içinde teslim alınmaması durumunda tasfiyeye ilişkin hükümler uygulanır.

Çalındıktan sonra bulunan taşıt sahibinin müracaatı hâlinde kalan süre verilerek yeni bir giriş işlemi yapılır. Sigorta şirketince taşıtın yurtdışı edilmek istenilmesi durumunda, sigorta şirketinin ilgili tarafından yetkilendirildiği ya da taşıtın çalınması sebebiyle ilgiliye tazminat ödendiğinin ispatlanması şartı aranır.

Taşıtın kaza yapması

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

Kaza durumu, ölümlü veya yaralanmalı kazalarda mahkeme kararı ya da Cumhuriyet Savcılığı yazısı, diğer hallerde ise ilgili emniyet, jandarma birimlerince düzenlenecek olay yeri tespit tutanağı veya yetkili sigorta şirketlerinin eksperlerince düzenlenecek ekspertiz raporlarıyla belgelendirilir.

Yurttan kalma süresi içerisinde kaza geçirmesi veya herhangi bir nedenden dolayı hasar görmesi sonucu kullanılamayacak duruma gelen taşıta ait vergiler aranmaz.

Hasara uğrayan taşıtın, yurtdışına çıkarılması veya gümrüğe terk edilmesi gerekmektedir. Yurtdışına çıkarılmak istenmeyen taşıt enkazının terk edilmek istenmesi halinde, taşıt sahibince veya yetkilendirilen kişilerce ilgili belgelerle birlikte gümrüğe terk dilekçesine istinaden işlem yapılır.

Kaza geçirerek hasara uğradığı gümrük idaresince tespit olunan taşıtlar ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılabilmesi için tamirine ihtiyaç duyulan taşıtların tamirleri, taşıt sahipleri veya yetki verilenler tarafından talepte bulunulması halinde gümrükçe uygun görülen yerde ve gümrüğün denetimi altında yapılır.

Mücbir sebepler

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

Taşıtların sahipleri, sürücüleri veya firma yetkilileri tarafından taşıt takip programı olan herhangi bir gümrük idaresine süresi içerisinde yapılacak müracaatla kaza, yangın gibi beklenmeyen haller, olağan dışı durumlar, hastalık, ölüm ve tutukluluk hali gibi olayların başlangıç tarihlerinin, taşıtın yurttan kalma süresi içerisinde cereyan ettiğinin resmi nitelikli belgelerle ispatlanması ya da ihracatçının yükünü zamanında tedarik edememesi nedeniyle yüklemenin gecikmesi halinde durumun ihracatçıdan alınacak belge ile kanıtlanması suretiyle süre uzatım talebinde bulunabilirler.

Süre uzatımına ilişkin dilekçelerin taşıtın yurttan kalma süresi içerisinde verilmesi esastır.

Mücbir sebep belgesi olarak ibraz edilecek sağlık raporlarında istirahat süresinin belirtilmiş olması, özel hastane ve poliklinikler ile özel doktordan alınan sağlık raporlarının il sağlık müdürlüğü veya sağlık grup başkanlığı tarafından onaylanmış olması gerekir. İstirahat süresi belli olmayan ve onaylanmamış olan sağlık raporlarına istinaden süre uzatımı yapılmaz.

Süresi içerisinde yurtdışına çıkarılmasına rağmen, pasaport kayıtlarından düşümü yapılmamış taşıtlar

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

Turistik kolaylıklar kapsamında yurda getirilen ve süresi içerisinde yurtdışına çıkarılmasına rağmen, pasaport kayıtlarından düşümü yapılmamış taşıt sahipleri, pasaporttaki taşıt kaydının düşümü için herhangi bir gümrük idaresine başvurabilir.

Başvuru yapılan gümrük idaresince taşıtın ilgili gümrük idaresinden çıkışının yapıldığının ya da ilgili tarafından yabancı ülke resmi kuruluşlarından alınacak belgelerden yurtdışında olduğunun anlaşılması halinde ilgilinin pasaportundan düşüm işlemi yapılarak sistemdeki kaydı kapatılır.

Taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişiler tarafından geçici olarak kişisel kullanım koşulları

Yurtdışından getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları, Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından kullanılamaz. Örneğin, Almanya'da yaşayan bir gurbetçinin taşıtını yakın bir akrabasına kullandırma hakkı bulunmamaktadır. Aksi takdirde "geçici ithalat izninin ihlali" nedeniyle taşıt sahibi ve taşıtı kullanan kişi cezalandırılır-ve taşıt yurt dışı edilir.

Ancak 29 Eylül 2009 tarihli Bakanlar Kurulu kararının 17. Maddesi 1. Fıkrasının (c) bendi uyarınca "Kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarının acil bir durum nedeniyle ve bu durum süresince taşıt sahibinin de taşıtta bulunmak şartı ile" kullanılması mümkün olduğu belirtilmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye’de bulunduğu sürece taşıtı, sadece taşıtı geçici ithal eden ilgili kişi ile bu kişinin yurtdışında yerleşik annesi, babası, eşi ve çocukları kullanabilir.

Geçici ithaline izin verilen taşıtın, getiriliş amacı dışında kullanılması, kiralanması, ödünç verilmesi, izinsiz devredilmesi, satılması, hak sahibi (yurtdışında yerleşik anne, baba, eş ve çocuklar) olmayan kişilerce kullanılması, parçalarının izinsiz olarak değiştirilmesi, zamanında yurtdışına çıkarılmaması veya gümrük idaresine teslim edilmemesi durumunda, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, vergi kaybına ilişkin ceza uygulanır ve geçici ithal izni iptal edilerek taşıt gümrük idaresince teslim alınır ve yurt dışı edilir.

Taşıtı Türkiye’de bırakarak yurtdışına çıkmak

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

Turistik kolaylıklardan istifade edilerek yurda getirilen taşıtların sahiplerinin taşıtsız olarak yurtdışına geçici olarak çıkmak istemeleri halinde, taşıtın herhangi bir gümrük idaresinin denetimine bırakılması gerekir. Bunun yanında gümrük idaresine başvurarak Geçici İthal Edilen Taşıtlara İlişkin Gümrük Genel Tebliği (Seri No:1) kapsamında taahhütname vermek suretiyle taşıtsız olarak yurtdışına çıkış yapılması da mümkün bulunmaktadır.

Turistik kolaylıklardan faydalanılarak geçici ithali yapılan taşıtların, geçerli bir vekâletname ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik başka bir şahıs tarafından yurtdışı edilmesine, vekâlet veren ve vekâlet alan kişilerin gümrük idaresine birlikte müracaatı halinde izin verilir.

Taşıt sahibinin ölümü halinde

(22.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın 1 Seri Nolu geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği gereğince)

Taşıt sahibinin ölümü halinde, mahkeme kararıyla tespit edilen varisleri tarafından taşıt yurtdışına çıkarılabilir.

Taşıt sahibinin ölümü hâlinde, taşıtın gümrüğe teslim veya yurt dışı edilmemesi durumunda taşıtın gümrük vergileri reddi miras talebinde bulunmayan varislerinden tahsil edilir, ayrıca para cezası uygulanmaz.

Turistik kolaylıklar kapsamında Türkiye’ye getirilecek taşıtlara ilişkin olarak yukarıda yer verilen açıklamalara ek olarak söz konusu taşıtlar ile ilgili ayrıntılı bilgilere Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait "<http://ggm.gtb.gov.tr/sikca-sorulan-sorular/bireysel/yolcu-beraberi-tasitlar>" web adresinden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.